

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: BR-8Ps/15/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6322202501
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Lámerová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6322202501.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, pracovisko Brezno, sudkyňou JUDr. Elenou Lámerovou, v právnej veci úpravy spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., D. XXX/XX, t.č. bytom C., D. XX, v konaní zastúpenej procesným opatrovníkom A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E., F., C. XXXX/XX, o návrhu navrhovateľky G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C., D. XXX/XX, t.č. bytom C., D. XX, o obmedzenie A. B., nar. XX.XX.XXXX v spôsobilosti na právne úkony a o ustanovenie navrhovateľky za jej opatrovníka, takto

rozhodol:

I. Spôsobilosť A. B., nar. XX.XX.XXXX na právne úkony sa o b m e d z u j e tak, že nie je spôsobilá robiť tieto právne úkony :

- nakladať s majetkom a s finančnými prostriedkami
- rozhodovať o svojom zdravotnom stave a sociálnej starostlivosti
- vybavovať úradné záležitosti
- zaobstarávať si veci bežnej potreby
- voliť
- zúčastňovať sa referenda a verejného hlasovania
- uzatvárať akékoľvek zmluvy

II. G. B., nar. XX.XX.XXXX u s t a n o v u j e sa A. B., nar. XX.XX.XXXX za opatrovníka na tie právne úkony, na ktoré je ona nespôsobilá, s výnimkou účasti na voľbách, referende a verejnom hlasovaní, spravuje jej majetok a zo správy tohto majetku predkladá súdu vyúčtovanie vždy ku koncu kalendárneho polroka.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

IV. Trovy súvisiace so znaleckým dokazovaním z n á š a štát.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu 07.11.2022 sa navrhovateľka domáha, aby jej dcéra A. bola obmedzená v spôsobilosti na právne úkony a ona aby jej bola ustanovená za opatrovníka. Svoj návrh odôvodňuje tým, že jej dcére A. boli diagnostikované viaceré ochorenia, trpí závažnou duševnou poruchou, jej intelekt je v pásme stredne ťažkej mentálnej retardácie, kontakt a komunikácia sú nepriliehavé, viazne porozumenie, jej diagnóza bola stanovená ako F84.4 Hyperaktívna porucha s autizmom a stereotýpiou. Jej stav nie je len prechodný. V dôsledku týchto diagnóz nie je schopná robiť právne úkony vo vzťahu k tretím osobám tak, aby si uvedomovala následky svojho konania, nie je schopná zabezpečovať si sama svoje potreby nevyhnutné pre každodenný život. V dôsledku duševnej poruchy nie je schopná uvedomiť si následky svojho konania, nie je schopná nakladať so

svojim majetkom a peniazmi, nie je spôsobilá samostatne konať voči tretím osobám, vstupovať do akýchkoľvek zmluvných záväzkov a posúdiť následky svojho konania.

2. Na posúdenie zdravotného stavu A. B. súd uznesením č.k. 8Ps/15/2022-30 zo dňa 19.12.2022 ustanovil do konania znalca z odboru zdravotníctva a farmácie, z odvetvia psychiatrie F. H. I..

3. Dňa 25.04.2023 ustanovená znalkyňa doručila súdu písomný znalecký posudok č. 041/2023. Zo záveru tohto znaleckého posudku súd zistil, že A. B. trpí diagnózou : Stredne ťažká duševná zaostalosť (stredná mentálna retardácia). Ide o ochorenie neliečiteľné, trvalé, liečbou je možné dosiahnuť len redukciu eventuálnych porúch správania. Vzhľadom na svoje ochorenie nie je schopná vykonávať žiadne právne úkony, nie je spôsobilá nakladať s majetkom a finančnými prostriedkami, zaobstarávať si veci bežnej potreby a postarať sa o svoje osobné veci. Nie je spôsobilá rozhodovať o veciach týkajúcich sa jej zdravotného stavu a sociálnej starostlivosti. Nie je spôsobilá realizovať svoje volebné právo - voliť, byť volená vo voľbách, zúčastňovať sa referenda alebo iného verejného hlasovania. Nie je spôsobilá chápať ani zmysel a účel súdneho konania.

4. Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná nie je schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

5. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov, alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

6. Podľa § 10 ods. 3 Občianskeho zákonníka súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

7. Podľa § 22 ods. 1 Občianskeho zákonníka zástupcom je ten kto je oprávnený konať za iného v jeho mene. Zo zastúpenia vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému.

8. Podľa § 22 ods. 1 Občianskeho zákonníka zastupovať iného nemôže ten kto sám nie je spôsobilý na právny úkon, o ktorý ide, ani ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného.

9. Podľa § 26 Občianskeho zákonníka pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony konajú za ne ich zákonní zástupcovia.

10. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony, alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

11. Podľa § 28 Občianskeho zákonníka ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

12. Podľa § 30 Občianskeho zákonníka ak dôjde k stretnutiu záujmov zákonného zástupcu so záujmami zastúpeného, alebo k stretnutiu záujmov tých, ktorých zastupuje ten istý zákonný zástupca, ustanoví súd osobitného zástupcu.

13. Podľa § 231 Zákona č. 161/2015 Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, alebo o zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, alebo o navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

14. Podľa § 246 CMP od znaleckého dokazovania možno upustiť, ak súd na zistenie skutočného stavu veci považuje za postačujúce vypočuť ošetrojúceho lekára.

15. Podľa § 248 ods. 1 CMP konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

16. Podľa § 248 ods. 2 CMP ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

17. Podľa § 250 ods. 1 CMP súd zabezpečí uloženie rozsudku o spôsobilosti na právne úkony v Notárskom centrálnom registri listín.

18. Podľa § 251 ods. 1 CMP trovy dôkazov platí štát.

19. Podľa § 272 CMP súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

20. Podľa § 274 ods. 2 CMP v rozhodnutí, ktorým ustanovuje opatrovníka súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

21. Podľa § 275 CMP súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

22. Podľa § 276 CMP súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrh.

23. Podľa § 277 ods. 1 CMP súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka.

24. Podľa § 277 ods. 2 CMP súd opatrovníka odvolá ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

25. Podľa § 93 vyhl. č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy súd uloží opatrovníkovi, ktorý bol ustanovený osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony alebo obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, povinnosť predkladať súdu najmenej dvakrát do roka správy o opatrovancovi a správy o nakladaní s jeho majetkom v lehotách, ktoré určí.

26. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že navrhovateľka podala návrh odôvodnene, nakoľko jej dcéra A. B. trpí stredne ťažkou duševnou zaostalosťou (strednou mentálnou retardáciou), pričom ide o ochorenie nevyliciteľné, trvalé, liečbou je možné dosiahnuť len redukciu eventuálnych porúch správania. Vzhľadom na svoje ochorenie A. B. nie je schopná vykonávať žiadne právne úkony; nie je spôsobilá nakladať s majetkom a finančnými prostriedkami, zaobstarávať si veci bežnej potreby a postarať sa o svoje osobné veci, nie je spôsobilá rozhodovať o veciach týkajúcich sa jej zdravotného stavu a sociálnej starostlivosti, nie je spôsobilá realizovať svoje volebné právo - voliť, byť volená vo voľbách, zúčastňovať sa referenda alebo iného verejného hlasovania a tiež nie je spôsobilá chápať zmysel a účel súdneho konania.

Týmto rozhodnutím súd obmedzil A. B. v spôsobilosti na právne úkony a ustanovil jej za opatrovníka jej matku G. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorá bude za svoju dcéru vykonávať tie právne úkony, na ktoré je ona nespôsobilá.

Opatrovník bude za pozbavenú spravovať jej majetok a zo správy tohto majetku predkladať súdu vyúčtovanie vždy ku koncu kalendárneho polroka.

27. A. B. je slobodná, bezdetná, nemajetná, toho času bez akéhokoľvek pravidelného príjmu, žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou - navrhovateľkou, ktorá jej bola ustanovená za opatrovníka.

28. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 a nasledujúcich CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak. Súd v konaní nezistil ani také skutočnosti, pre ktoré by priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov považoval za spravodlivé. Ani jeden z účastníkov sa takejto náhrady trov konania nedomáhal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je p r í p u s t n é odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne na Krajský súd Žilina prostredníctvom Okresného súdu Banská Bystrica, pracovisko Brezno.

Podľa § 363 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP"), v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky; súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené; alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa § 62 ods. 1 CMP aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 232 ods. 2 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 376 ods.1 CMP ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul (iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému), môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní peňažnú povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený (za maloletého jeho zákonný zástupca) podať návrh na vykonanie exekúcie podľa § 48 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Príslušným na podanie návrhu na výkon exekúcie je Okresný súd Banská Bystrica.